

ΣΤΕ 660/2017 [Κατεδάφιση αυθαίρετης κατασκευής σε αναδασωτέα έκταση]

Περίληψη

- Προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη κατεδάφισης δεν αιτιολογείται επαρκώς, διότι αναφέρει ότι η επίδικη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με άλλη απόφαση από την ορθή και μνημονεύει λανθασμένα το εμβαδόν της, αλλά και διότι, κατά τα ανωτέρω, δεν προκύπτει αν η κατεδαφιστέα κατασκευή εμπίπτει ή όχι στο τμήμα που εξαιρέθηκε της αναδάσωσης ως αγροτικό. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί, εφόσον, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη πράξη, την οποία εξέδωσε το ίδιο όργανο που εξέδωσε τις αποφάσεις αναδάσωσης, σε συνδυασμό με τα δημοσιευμένα διαγράμματα των ανωτέρω αποφάσεων, η εν λόγω πράξη αναφέρεται στη μείζονα αναδασωτέα έκταση, με την εξαίρεση του αγροτικού τμήματος, στην οποία εντοπίζεται και η ανέγερση της αυθαίρετης κατασκευής.

Το γεγονός ότι στο σώμα της προσβαλλόμενης πράξης κατεδάφισης μνημονεύεται η απόφαση, με την οποία ανακλήθηκε εν μέρει η αναδάσωση της μείζονος εκτάσεως ως προς το αγροτικό τμήμα δεν υπάγεται πλημμέλεια της προσβαλλόμενης πράξης, όπως αβασίμως προβάλλεται, αλλά, αντιθέτως, καταδεικνύει ότι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, που την εξέδωσε, τελούσε σε γνώση όχι μόνο της αρχικής απόφασης αναδάσωσης, η οποία αναφέρεται και στο κινήσαν τη διαδικασία διαπίστωσης του αυθαιρέτου έγγραφο αλλά και της μεταγενέστερης ανακλητικής απόφασης, προέβη δε στην έκδοση της πράξης κατεδάφισης ενόψει της ανέγερσης της αυθαίρετης κατασκευής μέσα στην αναδασωτέα έκταση και όχι στο αγροτικό τμήμα που εξαιρέθηκε αυτής.

Πρόεδρος: *N. Ρόζος*

Εισηγητής: *M. Τριπολιτσιώτη*

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88), «Εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος... την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος... ή πραγματοποιεί οποιασδήποτε φύσεως εγκατάσταση εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως, δημόσιας ή ιδιωτικής, τιμωρούνται με φυλάκιση... και με χρηματική ποινή...», ενώ, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου 71 του ν. 998/1979, «... Η δασική αρχή διατάσσει και, εν αρνήσει του υποχρέου, εκτελεί άνευ ετέρας διατυπώσεως την κατεδάφισιν των κτισμάτων». Εξ άλλου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 114 του ν.

1892/1990 (Α΄ 101) «Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων εντός δημοσίων ή ιδιωτικών δασών ή δασικών ή αναδασωτέων εκτάσεων, που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαϊά...», ενώ, κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 5 του ν. 2880/2001 (Α΄ 9), «Ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις στις ανωτέρω εκτάσεις κατεδαφίζονται υποχρεωτικά κατόπιν αποφάσεως του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με τεχνική υποστήριξη που διατίθεται και από τεχνική υπηρεσία νομαρχιακής αυτοδιοίκησης της οικείας Περιφέρειας, ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και με την συνδρομή της δασικής υπηρεσίας». Τέλος, κατά την παρ. 3 του αυτού άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 2145/1993, «Η απόφαση περί κατεδαφίσεως εκδίδεται μετά από κλήτευση προ δύο (2) τουλάχιστον εργασίμων ημερών, του φερομένου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής, του κτίσματος ή της εγκαταστάσεως. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής, η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος. Κατά της αποφάσεως του νομάρχη περί κατεδαφίσεως επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου της τοποθεσίας του ακινήτου, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή από την τοιχοκόλλησή της στο κτίσμα...», ενώ, κατά την παρ. 6 του ίδιου άρθρου, «Οι προηγούμενες παράγραφοι 2 έως και 5 εφαρμόζονται αναλόγως και για περιπτώσεις κατεδάφισης κτιρίων ή εγκαταστάσεων, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979». Από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων των άρθρων 71 του ν. 998/1979 και 114 του ν. 1892/1990 συνάγεται ότι οι διατάξεις αυτές απαγορεύουν την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος ή την πραγματοποίηση κάθε είδους εγκατάστασης μέσα σε δάση και δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις και καταστρώνουν λεπτομερή διαδικασία για την κατεδάφισή τους. Εξ άλλου, κατά την έννοια των ίδιων διατάξεων, προϋπόθεση για τη νομιμότητα της διαταγής κατεδάφισης αυθαίρετου κτίσματος, κατασκευάσματος και εγκατάστασης εν γένει είναι, μεταξύ άλλων, η διαπίστωση της ανέγερσής τους σε δάσος ή δασική ή αναδασωτέα έκταση. Η σχετική κρίση της Διοίκησης πρέπει, εν όψει των συνεπειών της (επιβολή ειδικής αποζημίωσης για τη διατήρηση του αυθαίρετου και υποχρεωτική κατεδάφισή του), να είναι πλήρως αιτιολογημένη, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. Σ.τ.Ε. 5008/2013, 5501/2012, 2731/2011, 3759/2009 επτ.).

3. Επειδή, όπως προκύπτει εν προκειμένω από τα στοιχεία του φακέλου, κατόπιν αυτοψίας που διενήργησε ο δασοπόνος Γ. Σέργης στις 28.11.2001 στη θέση «Τρούλλοι» της Κοινότητας Σχοινούσας της νήσου Σχοινούσας (βλ. την από 30.11.2001 σχετική έκθεση αυτοψίας), διαπιστώθηκε ότι, περί τα μέσα Σεπτεμβρίου του έτους εκείνου, έλαβε χώρα σταδιακή καταστροφή από τον αιτούντα της δασικής βλάστησης (υλοτομία σε φίδες) δασικής έκτασης 70 περίπου στρεμμάτων, ενώ, μετά τη 15η Οκτωβρίου, ο αιτών προέβη σε εκχέρσωση με σκαπτικά μηχανήματα έκτασης

130 περίπου στρεμμάτων, δασικής κατά το μεγαλύτερο μέρος της, και με στοιχεία καλλιέργειας (βαθμίδες) στο υπόλοιπο. Με την από 11.12.2001 έκθεση φωτοερμηνείας του δασολόγου Ε. Γκουντούφα εξετάσθηκαν ζεύγη Α/Φ της ευρύτερης περιοχής των ετών 1945, 1960, 1983 και 1988 και διαπιστώθηκε ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της εκχερσωθείσας έκτασης εμφανίζεται διαχρονικά χωρίς στοιχεία αγροτικής δραστηριότητας, καλυπτόμενο από την τυπική αυτοφυή δασική θαμνώδη βλάστηση της οικείας ζώνης, με εξαίρεση δύο μικρά τμήματα, εμφανιζόμενα στο συνημμένο απόσπασμα πινακίδας Γ.Υ.Σ. Κατά τα αναφερόμενα στην έκθεση φωτοερμηνείας, στις Α/Φ των ετών 1945 και 1960 αναγνωρίζονται στοιχεία αγροτικής δραστηριότητας στα παραπάνω δύο τμήματα, η δραστηριότητα, όμως, αυτή μεταγενέστερα εγκαταλείπεται, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη, και στα εν λόγω τμήματα, δασικής χαμηλής αυτοφυούς βλάστησης, σύμφωνα με Α/Φ των ετών 1983 και 1988. Κατόπιν τούτων, με την 134/25.7.2002 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας Ν. Αιγαίου (Δ' 745), κηρύχθηκε αναδασωτέα έκταση 265.644 τ.μ. στην προαναφερόμενη θέση, με σκοπό τη φυσική αναγέννηση και την προστασία της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε από πυρκαγιά. Στη συνέχεια, με την 3247/16.10.2003 απόφαση του ίδιου οργάνου (Δ' 1223) η παραπάνω πράξη ανακλήθηκε ως προς τμήμα αυτής, εμβαδού 10.550 τ.μ., το οποίο αποτυπώνεται σε συνημμένο απόσπασμα τοπογραφικής πινακίδας Γ.Υ.Σ. ως μέρος της άνωτέρω εμβαδού 265.644 τ.μ. έκτασης. Η ανάκληση έγινε κατ' επίκληση του 2620/2.7.2003 εγγράφου της Διεύθυνσης Δασών ν. Κυκλάδων, σύμφωνα με το οποίο το τμήμα αυτό, ως μέρος μεγαλύτερης έκτασης 37.122 τ.μ., είναι αγροτικού χαρακτήρα. Εξάλλου, με την ίδια 3247/16.10.2003 απόφαση διορθώθηκε ως αιτία καταστροφής της δασικής βλάστησης στην αναδασωτέα έκταση η εκχέρωση, αντί της πυρκαγιάς, που είχε από παραδρομή γραφεί, και ορίσθηκε ότι, κατά τα λοιπά, ισχύει η 134/25.7.2002 απόφαση, αναφερόμενη πλέον σε έκταση εμβαδού 255.144 τ.μ. Με το από 25.6.2004 έγγραφο του Δασονόμου Νάξου διαπιστώθηκε η διαμόρφωση εισόδου με μεταλλική πόρτα, κατόπιν ανασύστασης της υπάρχουσας ξερολιθιάς, και η εναπόθεση μπάζων σε δασική έκταση της περιοχής "Τρούλλοι", η οποία είχε κηρυχθεί αναδασωτέα με την ανωτέρω 134/25.7.2002 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, με τη δε 2549/16.7.2004 πρόσκληση του Διευθυντή Δασών Κυκλάδων ο αιτών κλήθηκε να κατεδαφίσει την αυθαίρετη κατασκευή. Στην πρόσκληση αυτή αναφέρεται ότι η επίδικη δασική έκταση είναι συνολικού εμβαδού 265.644 τ.μ. και έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με την 3247/16.10.2003 πράξη της ίδιας Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας. Ενόψει του ότι ο αιτών δεν προχώρησε στην κατεδάφιση, με την 4351/24.11.2004 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου διατάχθηκε η κατεδάφιση της μεταλλικής πόρτας που κατασκευάσθηκε χωρίς την έγκριση της δασικής υπηρεσίας σε δασικής μορφής έκταση, συνολικού εμβαδού 265.644 τ.μ., η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με την 3247/2003 απόφαση του παραπάνω Γενικού Γραμματέα, αφού έγινε ανασύσταση της υπάρχουσας ξερολιθιάς μήκους 30 μέτρων περίπου και εναπόθεση μπάζων σε έκταση 3.000 τ.μ.. Αίτηση ακυρώσεως του αιτούντος κατά της 4351/24.11.2004 απόφασης έγινε δεκτή με την αναφερόμενη στη σκέψη 1 απόφαση

2/2005 της Προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου Σύρου, με την αιτιολογία ότι η πράξη κατεδάφισης, η οποία προσκομίσθηκε από τη διάδικη αρχή σε φωτοαντίγραφο του πρωτοτύπου, επικυρωμένο από δασολόγο, δεν έχει νόμιμη υπόσταση και, ως εκ τούτου, είναι νομικά πλημμελής, διότι δεν έφερε την ιδιόχειρη υπογραφή του οργάνου που την εξέδωσε. Έφεση του Δημοσίου κατά της παραπάνω απόφασης έγινε δεκτή, κατά τα αναφερόμενα στην αυτή σκέψη, με την 2888/2012 προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία η εφεσιβαλλόμενη απόφαση εξαφανίστηκε κριθέντος ότι η πράξη κατεδάφισης φέρει τα απαιτούμενα για την απόδειξη της έκδοσής της στοιχεία, στα οποία περιλαμβάνεται η υπογραφή του πρωτοτύπου της από το αρμόδιο όργανο. Περαιτέρω, για την εξέταση του προβαλλόμενου λόγου ακυρώσεως ότι η πράξη κατεδάφισης δεν είναι νόμιμη, διότι δεν προκύπτει αν η επίδικη αυθαίρετη κατασκευή εμπίπτει ή όχι στο τμήμα, εμβαδού 10.550 τ.μ., ως προς το οποίο ανακλήθηκε η αναδάσωση της συνολικής έκτασης, με την παραπάνω 2888/2012 προδικαστική απόφαση ζητήθηκε από τη Διεύθυνση Δασών Κυκλάδων να αποσταλούν σχετικά στοιχεία εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης αυτής, προκειμένου να διευκρινισθεί αν η μεταλλική πόρτα, της οποίας διατάσσεται η κατεδάφιση με την 4351/24.11.2004 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, βρίσκεται μέσα στην αναδασωτέα έκταση ή εμπίπτει στο εν λόγω τμήμα, ως προς το οποίο, με την 3247/16.10.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ανακλήθηκε η αναδάσωση της συνολικής έκτασης, εμβαδού 2265.644 τ.μ., που είχε κηρυχθεί με την 134/25.7.2002 απόφαση του ίδιου οργάνου, λόγω του ότι το μικρότερο αυτό τμήμα έχει αγροτικό χαρακτήρα.

4. Επειδή, παρά την νομότυπη κοινοποίηση της προδικαστικής απόφασης στη Διεύθυνση Δασών Κυκλάδων και την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (βλ. τα από 9.10.2012 και 11.10.2012 αποδεικτικά επιδόσεως της επιμελήτριας δικαστηρίων Ε. Συρίγου-Δεσύπη) και την πάροδο της ταχθείσας τρίμηνης προθεσμίας, η Διοίκηση δεν έστειλε τα στοιχεία που ζητήθηκαν για τη διευκρίνιση του παραπάνω ζητήματος. Δεδομένου, όμως, ότι, με τον προαναφερόμενο λόγο ακυρώσεως, ο αιτών αμφισβήτησε μόνον τη θέση της αυθαίρετης κατασκευής εντός της μείζονος εκτάσεως, προβάλλοντας ότι δεν προκύπτει αν η κατεδαφιστέα μεταλλική πόρτα εμπίπτει ή όχι στο αγροτικό τμήμα, χωρίς να διαλάβει πραγματικό ισχυρισμό ότι η αυθαίρετη κατασκευή βρίσκεται πράγματι εντός του τμήματος που έχει εξαιρεθεί της αναδάσωσης ως αγροτικό, δεν τεκμαίρεται ως αληθής τέτοιος πραγματικός ισχυρισμός λόγω μη αποστολής των σχετικών στοιχείων από τη Διοίκηση.

5. Επειδή, με την αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη κατεδάφισης δεν αιτιολογείται επαρκώς, διότι αναφέρει ότι η επίδικη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με άλλη απόφαση από την ορθή και μνημονεύει λανθασμένα το εμβαδόν της, αλλά και διότι, κατά τα ανωτέρω, δεν προκύπτει αν η κατεδαφιστέα κατασκευή εμπίπτει ή όχι στο τμήμα που εξαιρέθηκε της αναδάσωσης ως αγροτικό. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί, εφόσον, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη πράξη, την οποία εξέδωσε το ίδιο όργανο που εξέδωσε τις 134/25.7.2002 και 3247/16.10.2003 αποφάσεις αναδάσωσης, σε συνδυασμό με τα δημοσιευμένα

διαγράμματα των ανωτέρω δύο αποφάσεων, η εν λόγω πράξη αναφέρεται στη μείζονα αναδασωτέα έκταση, με την εξαίρεση του αγροτικού τμήματος, στην οποία εντοπίζεται και η ανέγερση της αυθαίρετης κατασκευής. Εξάλλου, το γεγονός ότι στο σώμα της προσβαλλόμενης πράξης κατεδάφισης μνημονεύεται η 3247/16.10.2003 απόφαση, με την οποία ανακλήθηκε εν μέρει η αναδάσωση της μείζονος εκτάσεως ως προς το αγροτικό τμήμα εμβαδού 10.500 τ.μ., δεν επάγεται πλημμέλεια της προσβαλλόμενης πράξης, όπως αβασίμως προβάλλεται, αλλά, αντιθέτως, καταδεικνύει ότι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, που την εξέδωσε, τελούσε σε γνώση όχι μόνο της αρχικής 134/25.7.2002 απόφασης αναδάσωσης, η οποία αναφέρεται και στο κινήσαν τη διαδικασία διαπίστωσης του αυθαιρέτου από 25.6.2004 έγγραφο του Δασονόμου Νάξου, αλλά και της μεταγενέστερης 3247/16.10.2003 ανακλητικής απόφασης, προέβη δε στην έκδοση της πράξης κατεδάφισης ενόψει της ανέγερσης της αυθαίρετης κατασκευής μέσα στην αναδασωτέα έκταση και όχι στο αγροτικό τμήμα που εξαιρέθηκε αυτής.

6. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει εκδοθεί κατά παράβαση του άρθρου 114 του ν. 1892/1990, διότι με τη διάταξη αυτή τίθεται ως προϋπόθεση απαγόρευσης της ανέγερσης κτισμάτων σε δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις η καταστροφή των εν λόγω εκτάσεων από πυρκαγιά, είναι απορριπτέος, αφού, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 2, από την εν λόγω διάταξη, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 71 του ν. 998/1979, συνάγεται ότι απαγορεύεται η ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή εγκατάστασης μέσα σε δάση και δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, ανεξαρτήτως της καταστροφής της δασικής βλάστησης ή της αιτίας που προκάλεσε την καταστροφή.

7. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου η προσβαλλόμενη πράξη κατεδάφισης αιτιολογείται νομίμως ως προς το δασικό χαρακτήρα της επίμαχης έκτασης, δεδομένου ότι βρίσκει αυτοτελές αιτιολογικό έρεισμα στην 134/25.7.2002 απόφαση αναδάσωσης, όπως συμπληρώθηκε με την μεταγενέστερη 3247/16.10.2003 απόφαση, των οποίων η νομιμότητα δεν ελέγχεται παρεμπιπτόντως στο πλαίσιο της παρούσας δίκης (Σ.τ.Ε 4780/2014, 3947/2006, 2274/2004, 408/ 2003 κ.ά). Εξάλλου, κατά της 134/25.7.2002 απόφασης αναδάσωσης ο αιτών είχε ασκήσει αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, από την οποία υπέβαλε παραίτηση. Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως με τους οποίους πλήσσει η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης κατεδάφισης, κατά το μέρος που αφορά το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, προβαλλόμενοι κατ' επίκληση και ιδιωτικής έκθεσης φωτοερμηνείας, είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν.

8. Επειδή, κατόπιν των παραπάνω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.